

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Сагледавање постојећег стања.

1) Приказати постојеће стање у предметној области у складу са важећим правним оквиром.

Поред општих прописа који уређују промет робе на тржишту Републике Србије, област промета дрвета у Републици Србији уређена је Законом о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др.закон) и прописима донетим на основу тог закона.

Закон о шумама уређује, између осталог, питања у вези газдовања шумама у Републици Србији, начин планирања газдовања шумама, спровођења планских докумената, сече и промета дрвета. Само сеча која је планирана планским документима газдовања шумама, на које сагласност даје министарство, односно покрајински секретаријат надлежан за послове шумарства, јесте законита сеча. Закон о шумама и подзаконски акти прописују и начин обележавања стабала за сечу, као и начин жигосања посечених стабала, затим обрасце документације која прати дрво у промету и којом се доказује порекло дрвета (пропратница за дрво из шума сопственика, односно отпремница за дрво из државних шума).

Изменама Закона о шумама из 2015. године и доношењем Правилника о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице која прати дрво у промету, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике („Службени гласник РС”, број 93/16), успостављен је систем и уведена обавеза следљивости порекла посеченог дрвета у промету на начин да лице које ставља дрво у промет, осим физичког лица које ставља у промет дрво за сопствене потребе, води евиденцију о: примљеном, утрошеном и продатом, односно испорученом дрвету и стању залиха; броју пропратнице /отпремнице, односно исправи која прати робу у превозу у складу са прописима који уређују промет робе по којој је дрво стављено у промет; називу и седишту добављача/испоручиоца и примаоца дрвета; ознаци и броју жига којим је дрво жигосано, врсти и количини дрвета по сортиментима; месту и датуму пријема/испоруке дрвета.

Републичка и покрајинска шумарска инспекција врше надзор над спровођењем Закона о шумама.

Газдовање шумама у Републици Србији

Шумама у државној својини газдују јавна предузећа и друга правна лица која испуњавају прописане услове за газдовање шумама, а јавна предузећа која газдују шумама врше и стручно – саветодавне послове у шумама сопственика. На овај начин обезбеђује се стручност и законитост у газдовању шумама, а надзор врши шумарска инспекција.

Површина шума у Републици Србији

Површина шума у Републици Србији утврђује се националном инвентуром шума. Прва национална инвентура шума Републике Србије спроведена је у периоду од 2004 – 2006. године, а друга национална инвентура шума у периоду 2020-2023. године. Према подацима националне инвентуре шума, површина шума у Републици Србији мењала се на следећи начин:

Табела 1.

Национална инвентура шума	Укупна површина шума (ha)	Државне (ha)	%	Приватне (ha)	%
2004-2006.	2.252.400	1.194.000	53	1.058.400	47
2020-2023.	2.854.956	1.191.466	42	1.663.489	58

У односу на власништво, подаци друге националне инвентуре показују промену власничке структуре. Према резултатима прве националне инвентуре доминирале су државне шуме са 53% површине, у поређењу са 47% приватних шума, док је ситуација данас другачија и приватне шуме покривају површину од 58%, док су државне шуме заступљене са 42%. Један од разлога такве власничке промене јесте завршавање процеса реституције, као и миграција становништва из руралних крајева и напуштање екстензивне пољопривреде.

Према подацима Републичког завода за статистику, промене површине шумског фонда од 2017 – 2023. године су износиле:

Табела 2.

Површина шума (ha)	2017.	2020 .	2023.
Државне	963.458	1.195.607	1.191.466
Приватне	1.274.053	1.671.557	1.663.490
Укупно:	2.237.511	2.867.164	2.854.956

Количине дрвета на тржишту Републике Србије

Према подацима Републичког завода за статистику објављеним у Билтену „Шумарство у Републици Србији, 2023.“, у 2023. години посечено је, по извршиоцима сече (у шуми и изван шуме):

Бруто запремина (m³)

Табела 3.

	Државни сектор	Приватни сектор	Укупно
Шумарска предузећа	1.672.740	60.839	1.733.579
Дрвна индустрија	576.026	29.804	605.830
Остала предузећа	116.606	2.857	119.463
Грађани (малопродаја)	329.014	555.423	884.437
УКУПНО:	2.694.386	648.923	3.343.309

Од тога, по структури посечених дрвних сортимената (m³):

- Индустијско и техничко дрво 1.334.633
- Огревно дрво 1.734.322

- Остатак 274.354

Инспекцијски надзор

Параметри који се прате од ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о шумама из 2015. године су количина дрвета која је незаконито посечена или стављена у промет, а коју су одузели шумарски инспектори, број поднетих прекршајних, кривичних и пријава за привредне преступе, као и износ средстава уплаћених у буџет РС по основу накнаде за коришћење посеченог дрвета, која индиректно указује на повећану количину законито посеченог дрвета у РС од 2015. године до данас.

Наведени подаци за период 2020 – 2024. године приказани су у *Табели 4.*

Табела 4.

Година	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Број обављених инспекцијских надзора	3.272	3.147	3.599	2.985	2.520
Количина дрвета коју су запленили шумарски инспектори (m ³)	10.040	8.532	11.012	6.364	4.907
Број поднетих пријава за прекршаје, привредне преступе и кривичне пријаве	1.997	1.373	1.712	1.119	882
Износ накнаде за коришћење дрвета (РСД)	420,059,505	459,934,268	551,207,388	475,885,725	381,714,503

Број субјеката

Како би се утврдио број субјеката - привредних друштава и предузетника који могу да ставе на тржиште дрво и дрвне производе који су предмет Закона, анализирани су подаци Агенције за привредне регистре из маја месеца 2025. године. Према тим подацима, за послове гајења шума и осталих шумарских делатности, сече дрвећа и услужне делатности у вези са шумарством, регистровано је укупно 115 привредних друштава и 1463 предузетника. За послове резања и обраде дрвета, производње фурнира и плоча од дрвета, производње паркета, остале грађевинске столарије и елемената, дрвне амбалаже и осталих производа од дрвета, плуте, прућа и сламе, регистрована су 1323 привредна друштва и 4271 предузетник, а за производњу влакана целулозе, папира и картона, предмета од папира за личну употребу и употребу у домаћинству, канцеларијских предмета од папира, тапета и осталих производа од папира и картона регистровано је 545 привредних друштава и 830 предузетника.

Укупно за све наведене послове регистрована су 1983 привредна друштва и 6564 предузетника.

Наведени подаци приказани су по гранама и групама у *Табели 5:*

Табела 5.

Сектор	Област	Грана	Група	Правна форма	Број друштава	Број предузетника
Пољопривреда, шумарство и рибарство	Шумарство и сеча дрвећа	Гајење шума и остале шумарске делатности	0210 Гајење шума и остале шумарске делатности	ДОО	45	283
				Јавно предузеће	4	
				Оргачко друштво	3	

		Сеча дрвећа	0220 Сеча дрвећа	ДОО	35	895			
		Услугне делатности у вези са шумарством	0240 Услугне делатности у вези са шумарством	ДОО	28	285			
УКУПНО:					115	1463			
Прерађивачка индустрија	Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	Резање и обрада дрвета	1610 Резање и обрада дрвета	ДОО	461	1066			
				Командитно друштво	2				
				Оргачко друштво	7				
		Производња	а производа од дрвета, плуте, прућа и сламе	Производња	1621 Производња фурнира и плоча од дрвета	ДОО	28	14	
						1622 Производња паркета	ДОО	11	5
							1623 Производња остале грађевинске столарије и елемената	ДОО	340
						Оргачко друштво		1	
						1624 Производња дрвне амбалаже		ДОО	166
							Оргачко друштво	4	
						1629 Производња осталих производа од дрвета, плуте, прућа и сламе	ДОО	298	1674
		Акционарско друштво	1						
		Оргачко друштво	1						
УКУПНО:					1323	4271			
Прерађивачка индустрија	Производња папира и производа од папира	Производња целулозе, папира и картона	1711 Производња влакана целулозе	ДОО	1	1			
				1712 Производња папира и картона	ДОО	32	15		
		Производња предмета од папира и картона	1721 Производња таласастог папира и картона и амбалаже од папира и картона	ДОО	237	252			
				Оргачко друштво	4				
				1722 Производња предмета од	ДОО	94	184		

			папира за личну употребу и употребу у домаћинству			
		1723	Производња канцеларијских предмета од папира	ДОО	61	121
				Командитно друштво	1	
		1724	Производња тапета	ДОО	1	3
		1729	Производња осталих производа од папира и картона	ДОО	111	254
				Акционарско друштво	1	
				Командитно друштво	1	
				Ортачко друштво	1	
УКУПНО:					545	830
СВЕГА:					1983	6564

Увоз/извоз дрвета и дрвних производа

Према подацима Управе царина, у 2024. години, укупно 4.352 правна лица су увозила дрво и дрвне производе који су предмет Закона у Републику Србију. Укупно је увезено 664.768.072 килограма нето масе предметних производа и дрвета у Републику Србију, а извезено из Републике Србије 494.691.400 килограма. Уредба (ЕУ) број 995/2010 Европског парламента и Савета од 20. октобра 2010. године о утврђивању обавеза субјеката који стављају дрво и дрвне производе на тржиште, која се преузима Законом, не прописује одређени проценат субјеката и трговаца које је потребно контролисати у погледу њене примене, за разлику од Уредбе о крчењу шума (EUDR), која је заменила наведену уредбу и увела одређене додатне обавезе по субјекте, а која прописује проценат субјеката и трговаца које је потребно контролисати годишње. За земље ниског ризика тај проценат износи 1%, земље стандардног ризика 3%, а за земље високог ризика 9%.

2) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема?

Важећи прописи из области шумарства делимично уређују стављање на тржиште дрвних производа који су предмет Уредбе (ЕУ) број 995/2010 Европског парламента и Савета од 20. октобра 2010. године о утврђивању обавеза субјеката који стављају дрво и дрвне производе на тржиште (EUTR), јер се не односе на све производе који су предмет наведене уредбе, као што су дрвни производи са тарифним бројевима Царинске тарифе од 4406 – 4416 и 4418, затим пулпа и папир, дрвени намештај, монтажне грађевине, на које се примењују општи прописи који уређују област трговине, царине, техничких захтева за производе и сл. Такође, не садрже одредбе којима се уређује питање провере законитости документације за дрво и дрвно производе који се увозе у Републику Србију, на начин како прописује наведена уредба ЕУ.

Важећи прописи Републике Србије не налажу субјектима да спроводе систем дужне пажње, који се састоји из мера и поступака којима се обезбеђује приступ информацијама о дрвету или дрвним производима које субјект ставља у промет, затим процене ризика од стављања у промет незаконито посеченог дрвета и дрвних производа

добијених од таквог дрвета на унутрашње тржиште и ублажавање идентификованог ризика. Услед тога, постоји ризик од стављања у промет на тржиште РС дрвета које није посечено у складу са националним законодавством у земљи сече, јер субјект који увози дрво и дрвне производе у Републику Србију нема прописану обавезу утврђивања веродостојности документације о пореклу дрвета издате у земљи сече, као ни да ли је дрво посечено у складу са прописима у земљи сече.

3) Да ли постоје неки други разлози за промену (интервенцију) у области у случају да није уочен проблем?

Поред унапређења правног оквира којим се доприноси смањењу нелегалне сече и промета дрвета, Законом се преузимају одредбе Уредбе (ЕУ) број 995/2010 Европског парламента и Савета од 20. октобра 2010. године о утврђивању обавеза субјеката који стављају дрво и дрвне производе на тржиште (EUTR) и Уредбе (ЕУ) број 607/2012 од 6. јула 2012. године о детаљним правилима која се односе на систем дужне пажње и учесталост и природу провера организација за праћење како је предвиђено Уредбом (ЕУ) број 995/2010 Европског парламента и Савета, која је део политике Европске уније за борбу против нелегалне сече и трговине повезане са сечом.

Закон се доноси први пут, у складу са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) усвојеним 21. јула 2022. године, Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене.

2. Утврђивање циља

1) Који циљ је потребно постићи?

Циљ овог закона је да се успостављањем система дужне пажње и следљивости порекла дрвета на тржишту спречи незаконита сеча и промет дрвета и тиме обезбеди унапређење система очувања шума и виши ниво заштите животне средине, укључујући очување и заштиту биодиверзитета и смањење утицаја климатских промена.

Онемогућавањем пласмана незаконито посеченог дрвета и производа добијених од таквог дрвета на тржишту смањује се и обим незаконитих сеча, што доприноси очувању шума и заштити животне средине. Незаконита сеча је глобални проблем са значајним негативним економским, еколошким и друштвеним утицајем, због чега је потребно обезбедити глобално смањење обима незаконитих сеча, између осталог и онемогућавањем увоза таквог дрвета на тржишта других земаља, укључујући Републику Србију.

Ово је усаглашено са циљем 15 одрживог развоја: *Заштитити, обновити и промовисати одрживо коришћење земљишних екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације и зауставити и преокренути деградацију земљишта и зауставити губитак биодиверзитета*, односно са потциљем 15.2: *Зауставити крчење и обновити деградирани шуми - промовисати спровођење одрживог управљања свим врстама шума, зауставити крчење шума, обновити деградирани шуми и значајно повећати пошумљавање и поновно пошумљавање широм света.*

2) Да ли је циљ који се постиже доношењем прописа усклађен са циљевима важећих планских докумената и приоритетним циљевима Владе?

Стратегија развоја шумарства РС („Службени гласник РС”, број 59/06), у тачки „3.2. Очување и унапређење биодиверзитета у шумским подручјима”, дефинише да је основни интерес Србије очување и унапређење веома богатог биолошког диверзитета садржаног, пре свега, у шумским екосистемима. Због сложеног и специфичног биљно -

географског положаја Србија је значајан извор аутохтоних биљних и животињских ресурса.

Акциони план за спровођење Програма рада Владе 2023 – 2026, под тачком 1.1.7. у Имплементациониј групи 1. Одрживост, прописује посебан циљ: „Унапређено стање шума”.

3) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

Остваривање циља Закона моћи ће да се прати кроз годишње извештаје шумарске инспекције о броју поднетих пријава у вези са сечом и прометом дрвета, применом система дужне пажње, вођењем евиденција о дрвету и дрвним производима, као и количинама дрвета и дрвних производа које одузму шумарски инспектори по основу Закона о шумама и Закона о стављању на тржиште дрвета и дрвних производа.

Табела 6.

Општи циљ:	Заштита животне средине		
Посебни циљ:	Смањење незаконите сече и незаконитог промета дрвета и дрвних производа		
Показатељ учинка:	Почетна вредност (просек 2020-2024.)	Циљна вредност	Извор провере
Количина заплењеног дрвета од стране шумарске инспекције	8.000 m ³	500 m ³	Годишњи извештаји шумарске инспекције
Број поднетих пријава за прекршаје, привредне преступе и кривичне пријаве по основу Закона о шумама	1.400	500	Годишњи извештаји шумарске инспекције

Показатељ учинка који ће се пратити је и број поднетих пријава по основу Закона о стављању на тржиште дрвета и дрвних производа, као и количина заплењеног дрвета и дрвних производа по том Закону, за који сада није могуће одредити квантитативне показатеље, односно почетну вредност, јер се Закон доноси први пут и први пут се уводи обавеза примене система дужне пажње. Циљ је да по основу надзора над применом Закона буде поднето што мање пријава од стране инспектора и да количине одузете робе буду што мање, што би указивало на поштовање одредаба Закона од стране надзираних субјеката.

Показатељи учинка који ће се пратити након доношења Закона:

- Процент надзираних субјеката који су успоставили и примењују систем дужне пажње.
- Број извршених анализа ризика по увозу/продаји и број евидентираних случајева ризика.
- Број отклоњених случајева ризика кроз мере ублажавања.

Циљ је да се применом Закона обезбеди:

- Смањење броја пошиљки с високим ризиком нелегалног порекла.
- Повећање броја субјеката који успешно пролазе инспекцијске контроле.
- Смањење неусаглашености приликом увоза дрвета.

4) Дефинисати извор провере и рокове за прикупљање података за праћење примене прописа.

Извор провере ће бити годишњи извештаји о раду републичке и покрајинске шумарске инспекције. Достизање циљних вредности показатеља у погледу количина заплењеног дрвета од стране шумарске инспекције и броја поднетих пријава за прекршаје, привредне преступе и кривичне пријаве по основу Закона о шумама се очекује постепено, у периоду од 3 – 5 година.

Достизање циљних вредности за показатеље учинка по основу самог Закона о стављању на тржиште дрвета и дрвних производа моћи ће да се дефинише након друге године примене Закона, када ће моћи да се сагледају вредности показатеља.

3. Идентификовање опција.

1) Да ли је циљ могуће постићи применом „status quo” опције? Приказати последице примене „status quo” опције.

„Status quo” опција није разматрана јер се Закон, поред потребе унапређења правног оквира, доноси и због обавезе преузимања прописа ЕУ. Законом о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник – Међународни уговори”, број 83/08; у даљем тексту: Споразум) Република Србија је преузела обавезу да постепено усклади домаће прописе с правним тековинама Европске уније.

Део промена је спроведен доношењем Закона о изменама и допунама Закона о шумама 2015. године и доношењем Правилника о облику и садржини шумског жига, обрасцу пропратнице, односно отпремнице која прати дрво у промету, условима и начину жигосања посеченог дрвета, начину вођења евиденције и начину жигосања, односно обележавања четинарских стабала намењених за новогодишње и друге празнике („Службени гласник РС”, број 93/16).

Међутим, наведеним прописима није било могуће преузети све одредбе Уредбе ЕУ број 995/2010, јер се предмет и обухват наведене уредбе разликује од предмета и обухвата Закона о шумама, због чега је неопходно доношење новог прописа.

Уколико би се одустало од доношења Закона, могу се очекивати вредности количина заплењеног дрвета и поднетих пријава наведене у *Табели 4*, што представља садашње стање. У будућем пројектованом стању очекује се пад ових износа, јер су субјекти додатно обавезани да предузимају мере смањења ризика од стављања незаконито посеченог дрвета на тржиште.

Економски ефекти - За субјекте који су добровољно усвојили праксу одговорне куповине, нова правила су добродошла јер ова правила трговину дрветом чине праведнијом. До сада, одговорни субјекти су могли да буду у лошијој позицији на тржишту од субјеката који су испоручивали јефтиније дрво, потенцијално из илегалних извора. Нови закон поставља стандард у погледу законитости дрвета на тржишту.

Друштвени ефекти - Не очекује се повећање трошкова по грађане након доношења Закона, јер примена система дужне пажње неће повећати цену дрвета и дрвних производа који су и до сада легално стављани на тржиште.

Позитивни ефекти доношења овог закона огледају се у стварању ефикаснијег законодавног оквира и поверења грађана да куповином одређених производа од дрвета не помажу илегалне радње у вези са сечом и прометом дрвета, чиме се индиректно доприноси одрживом газдовању шумама и очувању шума и биодиверзитета, а што представља корист за грађане и друштво у целини. Применом Закона јача репутација и поверење купаца, који све више цене производе са еколошким и легалним пореклом.

Финансијски ефекти - Очекује се повећање јавних прихода од накнаде за коришћење дрвета, која се плаћа по стопи од 3% на тржишну вредност посеченог дрвета. Што је већа количина легално посеченог дрвета, то је и приход од накнаде већи. Успостављањем обавезе примене система дужне пажње и евиденција субјеката и трговаца, сами субјекти и трговци ће додатно обезбеђивати да се врши промет легално посеченог дрвета.

С обзиром да се планира запошљавање једног лица на пословима праћења примене Закона и других послова с тим у вези, у буџету РС потребно је на дужи рок обезбедити средства за бруто лична примања једног запосленог државног службеника.

2) Да ли је циљ могуће постићи искључиво применом подстицајних, информативно-едукативних, институционално-управљачких или мера за обезбеђивање добара и услуга, без доношења новог или измене постојећег прописа? Навести разлоге због којих се одустало од примене ове опције.

Није могуће спровођење промена без доношења новог закона, а информативно – едукативне мере су свакако потребне након доношења Закона, како би се Закон у пуној мери и правилно примењивао.

3) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

Уводи се обавеза поступања с дужном пажњом за субјекте који стављају на тржиште дрво и дрвне производе, у погледу предузимања одређених мера у циљу смањења ризика од стављања на тржиште незаконито посеченог дрвета. Субјекти ће бити у обавези да располажу документацијом о дрвету и дрвним производима које стављају на тржиште – трговачком називу, врсти производа, уобичајеном народном, односно научном називу врсте дрвета; држави сече дрвета, као и појединим деловима територије државе, уколико су унутар државе утврђени делови територије са различитим степеном ризика; количини (израженој у запремини, маси или броју јединица); називу и адреси добављача, ако дрво и дрвни производи потичу из друге земље сече дрвета; називу и адреси трговца којем су испоручени дрво и дрвни производи и документима, односно другим подацима којима се доказује да су дрво и дрвни производи произведени и стављени на тржиште у складу са прописима у земљи сече дрвета. Субјект је дужан да врши процену ризика од стављања на тржиште незаконито посеченог дрвета и производа добијених од таквог дрвета, као и да предузима мере ублажавања ризика, када је идентификовано постојање ризика.

Такође, субјект ће бити дужан да одржава и редовно оцењује систем дужне пажње који користи, да пет година води одговарајуће евиденције којима документује примењене поступке за смањење ризика и стави их на располагање надлежном органу за проверу.

Прописује се и обавезна изјава о примени система дужне пажње, чиме се осигурава одговорност привредних субјеката и олакшава надзорна функција инспекцијских органа.

Прописују се и права и обавезе трговаца дрветом и дрвним производима, који су дужни да у свим деловима ланца снабдевања дрветом, односно дрвним производима обезбеде следљивост порекла, као и да води евиденцију о томе коју чува најмање пет година и ставља је на увид надлежном органу.

Успостављањем и применом система дужне пажње, као и вођењем евиденција о дрвету на тржишту омогућава се следљивост порекла дрвета и процена ризика у циљу спречавања промета дрвета из незаконитих извора, што представља кључну меру за очување природних ресурса, поштовање законодавства земље порекла дрвета и заштиту тржишта од нелојалне конкуренције.

Уводи се обавеза Министарству да проверава да ли субјекти и трговци испуњавају захтеве прописане овим законом.

Надзор над применом Закона вршиће републички и покрајински шумарски инспектори.

4) Које опције су разматране приликом израде прописа и навести разлоге због којих се од њих одустало?

Законом се врши усаглашавање домаћег правног оквира са правним тековинама Европске уније, због чега је преузета опција прописана Уредбом ЕУ.

5) Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

Прописом се врши усклађивање са прописом Европске уније. Није доступна *ex-ante* анализа ефеката које је спровела администрација Европске уније.

4. Анализа економских ефеката

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак и/или административни захтев за привредне субјекте и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

Законом се не уводи нови административни поступак, нити се мењају или укидају постојећи административни поступци и трошкови. Уводе се нови административни захтеви за шумарску инспекцију, у оквиру постојећег броја шумарских инспектора, која ће спроводити надзор над применом одредаба Закона, поступајући по службеној дужности. Овим се обезбеђују позитивни ефекти по буџет, јер се повећаним уделом легалног дрвета на тржишту повећава и износ наплаћене накнаде за посечено дрво, када је у питању дрво из домаће производње. Сам поступак не представља административни трошак за надзиране субјекте.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Субјекти који до сада нису примењивали систем дужне пажње имаће трошак успостављања система – креирање или прилагођавање постојећих програма, праћење ланца снабдевања, вођење евиденције која садржи тражене податке, као и обука запослених, на начин који сами креирају. Ради се о малим трошковима, односно прилагођавању постојећих програма и система вођења пословних евиденција, како би компаније могле да послују на домаћем и на тржишту ЕУ. Трошак успостављања система дужне пажње је једнократан. Провера система и ажурирање података не представља трошак или се ради о минорним трошковима, када субјект не може да дође до потребних података без плаћања одређене таксе или сл.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на повећање или умањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или умањење ових трошкова? Да ли се обавеза може испунити на домаћем тржишту и да ли је рок за испуњење обавезе примерен? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Нема утицаја.

4) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту?

Примена Закона утиче на конкурентност субјеката у шумарском и дрвопрерађивачком сектору, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту. Субјекти који буду пословали у складу са Законом имаће приступ домаћем тржишту и лакши приступ тржишту ЕУ, односно могућност извоза без препрека. Уколико субјект не примењује систем дужне пажње и остале обавезе по основу Закона, неће моћи да ставља на тржиште дрво и дрвне производе.

5) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкуренцију?

Да ли се предложеним решењима прописа директно или индиректно утиче на:

– број и врсту учесника на тржишту, односно да ли се додељују одређена искључива права;

Индиректно се утиче на број учесника на тржишту, јер субјекти који не буду усагласили своје пословање са одредбама Закона неће моћи да стављају робу на тржиште, што може довести до њиховог гашења. Закон не додељује искључива права.

– могућност за тржишно надметање, односно договарање између учесника на тржишту;

Закон поспешује тржишно надметање, јер ће субјекти под истим условима стављати дрво и дрвне производе на тржиште. Не отвара могућност договарања између учесника на тржишту.

– слободно формирање цена и могућност избора добављача и производа;

Систем дужне пажње подразумева да само добављачи за које се процени да не представљају ризик од незаконитог поступања могу да испоруче субјекту дрво и дрвне производе. Закон не утиче на слободно формирање цена.

– могућности на улазак нових учесника на тржиште прописивањем критеријума, стандарда или услова;

Индиректно, учесници на тржишту који испуњавају прописане услове могу да се појаве на тржишту.

– могућност да државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе нуде робу и услуге на тржишту заједно са учесницима на тржишту над којима врше надзор?

Нема утицаја.

6) На који начин ће предложена решења прописа утицати на микро, мале и средње привредне субјекте (ММСП)?

Закон не прави разлику између микро, малих, средњих и великих привредних субјеката. Ефекти Закона на ММСП су позитивни, јер доприносе њиховој конкурентности и приступу на тржиште ЕУ.

5. Анализа ефеката на друштво.

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак за грађане и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сnose грађани?

Не уводе се нови административни поступци за грађане, нити се укидају или мењају постојећи.

б) На који начин предложена решења прописа утичу на здравље људи?

Примена Закона имаће индиректно позитиван утицај на здравље људи, посебно у подручјима која су угрожена неконтролисаним сечом, а која су предмет мера и система дужне пажње које Закон прописује. Уколико се онемогући промет дрвета из таквих сеча, очекује се да ће се обим илегалних сеча значајно умањити или у потпуности спречити, а очувањем шума побољшава се квалитет ваздуха, вода и земљишта, што утиче и на здравље људи.

6. Анализа ефеката на животну средину и климатске промене.

1) На који начин предложена решења прописа утичу на животну средину?

Примена Закона имаће позитиван утицај на очување шума и сечу шума у складу са прописима, на начин да се не угрожава квалитет нити опстанак шума на подручју сече, што све заједно утиче на бољи квалитет ваздуха, заштиту и побољшање земљишта, бољи водни режим, смањење ерозије, односно унапређење животне средине у целини. Основни циљ овог закона, односно Уредбе ЕУ која се преузима Законом, јесте да се онемогући промет незаконито посеченог дрвета и производа добијених од таквог дрвета, а у циљу заштите и очувања шума глобално. С обзиром да су шуме интегрални део екосистема, Закон омогућава да се очува квалитет и структура екосистема. Стабилни шумски екосистеми истовремено су и станиште дивље флоре и фауне.

7. Анализа управљачких ефеката.

1) Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Која организациона јединица унутар органа, односно организације који врше јавна овлашћења, је одговорна за спровођење ових активности?

Закон не предвиђа нити уводи организационе, управљачке или институционалне промене.

Према важећем Закону о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20, 116/22 и 92/23 - др. Закон), предлагач Закона и орган надлежан за његову примену је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Управа за шуме, као орган у саставу наведеног министарства.

2) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

Након разматрања овлашћења и капацитета органа из делокруга надлежности у вези са Законом и циљева који се желе постићи, идентификовано је да у оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде постоје надлежност и

капацитети за постизање циљева, уз унапређење капацитета у смислу компетенција и запошљавања једног лица, те да нису потребне посебне институционално управљачко организационе мере за постизање циљева. Није планирано поверавање послова другим организацијама.

Број републичких шумарских инспектора планиран актом о систематизацији радних места у Министарству задовољава пројектоване потребе по овом закону, уз претходну едукацију и обуку. У седишту органа потребно је запослити једно лице.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на владавину права?

Предложена решења доприносе кохерентности правног система, чиме се јача правни поредак и унапређује владавина права. Подржава борбу против нелегалне сече и трговине, што је у складу са другим националним и међународним обавезама (нпр. CITES, Законом о заштити природе, Законом о шумама и др.).

Закон поставља објективне захтеве у погледу поступања, транспарентности, документовања података и предвиђа контролне механизме. Ризик од могућности злоупотребе права и овлашћења може да се јави у вези са контролама, односно субјективног одабира субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, с обзиром да због великог броја субјеката није могуће контролисати све, већ само одређени проценат, пре свега у зависности од вредности, односно количина дрвета и дрвних производа које субјекти стављају на тржиште. Кроз јавност извештаја о раду шумарске инспекције, који се објављују на интернет страници Министарства, омогућиће се транспарентност рада и смањити ризик од злоупотребе у овом смислу.

8. Анализа финансијских ефеката.

1) Колико износе јавни расходи примене прописа и из којих извора финансирања ће се обезбедити средства?

Послове инспекцијског надзора обављаће постојећи републички и шумарски инспектори. Извор финансирања је републички, односно покрајински буџет.

2) Какве ће ефекте предложена решења прописа имати на јавне приходе и расходе?

Очекује се повећање јавних прихода од накнаде за коришћење дрвета, која се плаћа по стопи од 3% на тржишну вредност посеченог дрвета. Што је већа количина легално посеченог дрвета, то је и приход од накнаде већи. Успостављањем обавезе примене система дужне пажње и евиденција оператора и трговаца, сами оператори и трговци ће додатно обезбеђивати да се врши промет легално посеченог дрвета.

9. Анализа ризика.

1) Навести кључне ризике за примену прописа. Које мере ће бити предузете како би се смањила вероватноћа настанка ризичних догађаја, односно умањили њихови ефекти које мере ће бити предузете уколико се ризик оствари?

Потребно је да се пре и након усвајања Закона спроведе информисање и едукација што већег броја субјеката и трговаца којима се уводе обавезе овим законом, као и едукација надлежне инспекције која ће вршити надзор над применом Закона, како би се обезбедило доследно спровођење и одрживост примене Закона и смањила вероватноћа ризичних догађаја у смислу казних мера по субјекте у случају непознавања прописа. Интензиван рад по овом основу потребно је спроводити нарочито у првој години примене Закона.

10. Извештај о спроведеним консултацијама.

1) Одредити циљне групе и заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација.

У процес консултација потребно је укључити представнике привредних друштава и предузетника из области производње и промета дрвета и дрвних производа који су предмет овог закона, представнике јавних предузећа за газдовање шумама, сопственика шума, као и представнике невладиног сектора.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације”? Навести линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

У периоду од 31. марта 2025. до 15. априла 2025. године спроведене су е-Консултације објављивањем Нацрта закона на сајту <https://ekonsultacije.gov.rs> као и на сајту Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде www.minpolj.gov.rs, док је јавна расправа Нацрта закона спроведена у периоду од 16. јуна 2025. године до 5. јула 2025. године. Коментари, сугестије и предлози достављени су Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде путем електронске поште, на е-mail адресу drvoidrvniproizvodi@minpolj.gov.rs, путем поште на адресу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Немањина бр. 22-26, 11000 Београд, као и непосредно на округлом столу у току јавне расправе.

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама.

У е-Консултацијама учествовали су: ЈП „Србијашуме” Београд, Национални савез власника приватних шума „ДендроСрбија”, FORMA Ideale Крагујевац (руководилац Службе за стандарде), DIN TIM доо Београд, др Јеремић Небојша, овлашћени рачуновођа - овлашћени интерни ревизор, Београд.

У јавној расправи учествовали су: Александар Воркапић и Дејан Милетић као представници Јавног предузећа „Србијашуме”, Милан Сучевић представник Јавног предузећа „Војводинашуме”, представник организације „Earth Thrive”, представници Привредне коморе Србије, Хаци Зоран Јовановић у име Удружења „Via Panonija” као председник Управног одбора, Ратко Ђурђевац, председник удружења грађана „Еколошки покрет Врбаса”, Горан Радовановић, KMD COMPANY D.O.O. из Кладова, као и представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, међу којима и шумарски инспектор са седиштем у Шапцу Александра Ђурковић.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења који се баве родном равноправношћу?

У току спровођења е-Консултација укључени су представници микро, малих и средњих привредних субјеката из области производње и промета дрвета и дрвних производа који су предмет Нацрта закона, као и представници удружења која се баве заштитом животне средине. Позив за јавну расправу, односно учешће на округлом столу је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде поставило на сајту

„еКонсултације” и на сајту www.minpolj.gov.rs, тако да су коментаре, сугестије и предлоге могли да доставе сви заинтересовани субјекти.

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

Примедбе које су усвојене су:

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме” Београд:

1) потребно је појаснити на шта се односи појам „захтеви” у члану 1. Нацрта закона - *прихвата се, појам „захтеви” замењује се појмом „обавезе”;*

2) нелогична и противречна је одредба члана 2. којом се физичка лица изузимају од одредаба Нацрта закона – *делимично се прихвата тако да гласи: „Одредбе овог закона не односе се на физичко лице, осим одредбе члана 10. став 1. тач. 1), 3) - б) и став 2, када физичко лице ставља на тржиште дрво посечено у шуми чији је сопственик”. С тим у вези допуњене су и Казнене одредбе, тако што се додаје нови члан 23. и прописује казна за прекршај физичког лица ако изврши радње из члана 21. тач. 3) и 4) у делу који се односи на физичко лице;*

3) у члану 4. став 1. тачка 2. код дефиниције „субјект” израз „први пут” је вишак, с обзиром да је дефиницијом појма „стављање на тржиште” из тачке 1. већ описано шта се под тим подразумева – *не прихвата се*. У члану 4. тачка 3) предлаже се језичко појашњење – *прихвата се*; затим постављају питање могућности да се испуни обавеза познавања и праћења прописа у страним земљама, па је самим тим упитна делотворност те одредбе – *не прихвата се*; наводе да дефиниција законито посеченог дрвета није обухватила све могуће ситуације, нпр. како се третира дрво које је законито посечено, па украдено, те предлажу да се у дефиницији појма незаконито посечног дрвета дода и „украдено” - *прихвата се примедба да украдено дрво, односно дрво које је посечено законито, али није стављено на тржиште у складу са законом, није препознато у Нацрту закона, те ће се допунити одредба члана 10. став 1. тачка б) Нацрта закона тако што се после речи: „произведени” додају речи: „и стављени на тржиште”, чиме се обезбеђује следљивост порекла;*

4) у члану 6. став 2. предлаже се да листа дрвета и дрвних производа за које се обезбеђује тзв. „следљивост” порекла приликом стављања на тржиште буде јавно доступна – *прихвата се, у члану 6. нови став 3. којим се прописује да се листа објављује у „Службеном гласнику РС”;*

5) забрана стављања на тржиште незаконито посечног дрвета као и производа добијених од таквог дрвета већ је прописана у члану 60. став 1. Закона о шумама – *не прихвата се*;

6) сувишна је и нејасна одредба члана 8. став 4. којом је предвиђено да субјект одржава и редовно процењује систем дужне пажње – *не прихвата се*;

7) сувишна је одредба члана 9. став 1. тачка 2. јер сматрају да је немогуће извршити процену ризика стављања на тржиште незаконито посечног дрвета, те је довољно поступање с дужном пажњом - *не прихвата се*;

8) предлажу брисање одредбе члана 10. став 1. тачка 2. подтачка 2) којом је одређено да је субјект који ставља дрво на тржиште дужан имати податке и о земљи сече дрвета, те у оквиру тога и тзв. концесији за сечу дрвета, због чињенице да у нашем важећем законодавству још увек нису предвиђене концесије за сечу дрвета - *прихвата се и замењује се појам „концесија” појмом „дозвола за сечу” и прецизирано је у којем случају се траже подаци о подручју и дозволи за сечу дрвета - члан 10;*

9) предлажу брисање у члану 11. став 2. јер сматрају да је скоро немогуће проверити за увезено дрво и дрвне производе податке о распрострањености незаконите сече

одређених врста дрвећа и то у земљи сече, односно њеном региону и о сложености ланца снабдевања дрветом - *не прихвата се*;

10) у одредби члана 12. став 1. којом је утврђена обавеза „субјекта” да предузима одговарајуће мере за ублажавање ризика од стављања на тржиште незаконито посеченог дрвета...није одређено које су то одговарајуће мере за ублажавање ризика, односно шта се под истим подразумева, па се о томе може само претпостављати, што исту чини недореченом - *не прихвата се*;

11) у члану 17. став 1. тачка 1. који уређује права и дужности шумарског инспектора и у оквиру тога да ли је стављено на тржиште дрво које је законито посечено, истичу да је та обавеза шумарског инспектора већ прописана и предвиђена у члану 108. став 1. тачка 10. Закона о шумама - *не прихвата се*;

12) у члану 19. став 3. којим је предвиђено да жалба на решење шумарског инспектора не одлаже извршење решења је противна духу и општој одредби Закона о општем управном поступку којим је уређен институт одложног дејства жалбе што подразумева да жалба одлаже извршење решења ако законом није друкчије прописано (члан 154. став 1. тачка 2. ЗУП) - *предлог се прихвата*.

DIN TIM DOO Београд:

1) размотрити могућност успостављања или отварања приступа централизованог бази података о пореклу дрвета и геолокацијама сече, у складу са захтевима EUDR - *не прихвата се*;

2) предвидети активну улогу тела попут ЈП „Србијашуме” у потврђивању релевантних података, како би се олакшала припрема извозне документације за тржишта ЕУ - *не прихвата се*;

3) јасно назначити да се сертификати попут FSC и ISO могу користити као део система дужне пажње, нарочито за микро и мала предузећа која већ послују у складу са међународним стандардима и чија би додатна прилагођавања могла бити финансијски захтевна - *не прихвата се*.

Национални савез власника приватних шума „ДендроСрбија” доставио је примедбе на чл. 2, 4, 8. и на члан 13. Нацрта закона:

1) примедба на члан 2. односи се на изузимање од одредаба Закона физичког лица које ставља на тржиште дрво за сопствене потребе у складу са законом којим се уређују шуме. Сматрају да физичко лице не треба изузети у случајевима када физичко лице не користи дрво за сопствене потребе, него продаје другом физичком лицу, што се може релативно често догодити, као и када такво дрво вози на пилану да би за себе изрезао грађу, у ком случају пилана врши услугу резања, није купац и не ставља дрво на тржиште - *прихвата се, измењена је одредба члана 2. тако да гласи: „Одредбе овог закона не односе се на физичко лице, осим одредбе члана 10. став 1. тач. 1), 3) - б) и став 2, када физичко лице ставља на тржиште дрво посечено у шуми чији је сопственик”;*

2) нејасно на које сортименте се односи члан 2. Нацрта закона (да ли се односи на огревно дрво и сечку) и сматрају да је потребно језички уредити текст који је нејасан због дословног превођења одредаба Уредбе ЕУ - *објашњење: у вези коментара око нејасноће на које сортименте се односи Нацрт закона, прецизирано је кроз дефиницију новог појма у члану 4. тачка 1) „дрво и дрвни производи” јесу дрво и дрвни производи у складу са прописом којим се утврђује листа дрвета и дрвних производа, осим дрвних производа или делова тих производа добијених од дрвета или дрвних производа чији је животни циклус завршен и који би иначе били третиран као отпад у складу са прописима којима се уређује отпад. Напомињемо да је у члану 6. Нацрта закона прописано да су дрво и дрвни производи који се стављају на тржиште у складу са овим законом разврстани по тарифним ознакама номенклатуре Царинске тарифе, те да ће Влада утврдити листу дрвета и дрвних производа за које се обезбеђује следљивост*

порекла приликом стављања на тржиште, а којом ће бити обухваћено огревно дрво и сечка, у складу са Уредбом ЕУ. Ивршено је језичко и термилошко уређење текста;

3) примедба на формулацију „дрвни производи добијени од дрвета” у члану 4. тачка 1) као дословно превођење – објашњење: *треба узети одредбу у целини, тј. наставак реченице, који гласи: „који су већ стављени на тржиште”*; дакле не ради се о плеоназму већ је акценат на томе да се ради о дрвним производима који су произведени од сировине (дрвета или других дрвних производа) која је већ на тржишту;

4) у вези обавезе успостављања система дужне пажње из члана 8. Нацрта закона постављају питање да ли ће то Министарство ближе уредити или је слободна форма примене система дужне пажње на основу текста самог закона - објашњење: *није предвиђено да Министарство ближе уређује ово питање, јер је Уредба ЕУ оставила слободу субјектима да сами успоставе систем, а прописано је шта обухвата и шта треба да обезбди његова примена. По потреби, Министарство ће донети упутство о примени Закона;*

5) за члан 13. став 1. наводе да је нејасно прописана обавеза, односно шта значи промена врсте дрвета, због неадекватног превођења Уредбе ЕУ - објашњење: *односи се на ситуацију када добављач уместо нпр. букве испоручује бор, у ком случају је потребно да субјект преиспита систем дужне пажње.*

„Forma Ideale” Крагујевац (руководилац Службе за стандарде), доставио је сугестије којима се не мењају предложене одредбе Нацрта закона, већ се преуређује текст одредаба чл. 6 - 9. чл. 15, 17, 20. став 1. и члан 21. и предлаже да се језички преуреди члан 10.

1) предлаже промену назива члана 6, уместо „Тарифни бројеви” ставити „Дрво и дрвни производи” - *прихвата се*;

2) промена става 2. члана 6. тако да постане став 1. измењене садржине - *не прихвата се*;

3) предложеним изменама чл. 7 - 9, 15, 17, члан 20. став 1. и члан 21. - *не прихватају се*;

4) предлог да се у члану 10. став 1. тачка 1) поред речи „народни” додају речи „и уобичајени” је прихваћен, док се научни назив врсте дрвета наводи када није довољно поуздан или јасан народни назив, те предлог у том делу није прихваћен;

У члану 10. став 1. тачка 4. предлог да се бришу речи: „ако дрво и дрвни производи потичу из друге земље сече дрвета”, *прихвата се*.

Ратко Ђурђевац, председник удружења грађана „Еколошки покрет Врбаса” доставио је електронским путем примедбу на Нацрт закона а која се односи на искључиву надлежност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у вршењу инспекцијског надзора. *Примедба се прихвата* и то тако што се у члану 16. став 1. Нацрта закона, после речи: „преко шумарског инспектора” додају речи: „у складу са законом”, с обзиром да се инспекцијски надзор у области шумарства спроводи и на територији АП Војводина, у складу законом којим се утврђује надлежност Аутономне Покрајине Војводине.

Александар Воркапић, представник Јавног предузећа „Србијашуме” изнео је примедбу на члан 7. став 1. и то у вези поступања са дрветом које одузму шумарски инспектори, односно надлежни суд, које се након или у току поступка пред надлежним судом прода и ставља на тржиште. *Примедба се прихвата* и то тако што се у члану 7. додаје нови став 2. којим се прописује да се забрана стављања на тржиште не односи на незаконито посечено дрво и дрвне производе добијених од таквог дрвета који се продају у судском поступку у складу са законом.

Милан Сучевић, представник Јавног предузећа „Војводинашуме” изнео је примедбу на члан 13. став 4. Нацрта закона, и то у вези са изјавом о примењеном систему

дужне пажње за дрво, односно дрвне производе с обзиром да није јасно за који временски период, за коју локацију и да ли за сваку испоруку дрвета се сачињава изјава. *Примедба се прихвата* и то тако што се у члану 13. став 4. прецизира да субјект попуњава изјаву о примењеном систему дужне пажње за „прво стављање” дрвета, односно дрвних производа на тржиште. У вези постављеног питања указујемо да је Нацртом закона предвиђено да субјект попуњава изјаву о примењеном систему дужне пажње за дрво, односно дрвне производе (са свим потребним подацима) и то за сваку испоруку само када то дрво, односно дрвне производе ставља први пут на тржиште. Такође, подзаконским актом ће се ближе прописати да се изјава о примењеном систему дужне пажње за дрво, односно дрвне производе сачињава и ставља на увид и у електронском облику, с обзиром да се сви процеси у шумарству дигитализују, односно како би се олакшало поступање субјекта.

б) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

ЈП „Србијашуме” Београд:

1) није прихваћено да се у члану 4. став 1. тачка 2. у дефиницији појма „субјект” брише израз „први пут”, из разлога што је неопходно прецизирање у објашњењу сваког појма који се користи у смислу овог закона. Затим питање могућности да се испуни обавеза познавања и праћења прописа у страним земљама, па да је самим тим упитна делотворност „законито посечено дрво” и „прописи у земљи сече дрвета” – не прихвата се из разлога што је неопходно на овај начин обезбедити следљивост порекла дрвета и дрвних производа, што је и суштина Закона;

2) није прихваћен коментар наведен под тачком 5) да је забрана стављања на тржиште незаконито посечног дрвета, као и производа добијених од таквог дрвета, већ прописана у члану 60. став 1. Закона о шумама, јер се иста односи на дрво посечено у Републици Србији, а Нацрт закона се односи и на дрво и дрвне производе стављени на тржиште у смислу овог закона, што укључује и дрво из увоза;

3) примедбе на чл. 8 - 11. Нацрта закона се не прихватају јер представљају суштину Уредбе ЕУ о успостављању и примени система дужне пажње, уз напомену да је појам „концесија” замењен појмом „дозвола за сечу”;

4) предлог у вези члана 12. којим се тражи да се разраде мере за ублажавање ризика није прихваћен из разлога што ни сама Уредба ЕУ која се преузима не дефинише мере као такве, већ је остављено субјекту да процени и предузме делотворне мере;

5) коментар да је Законом о шумама већ прописана надлежност шумарског инспектора да проверава да ли је дрво стављено на тржиште законито посечено јесте тачан у смислу Закона о шумама, али се у члану 17. став 1. тачка 1. Нацрта закона прописује надлежност шумарском инспектору да проверава да ли је дрво законито посечено у смислу овог закона.

DIN TIM DOO Београд:

1) Предлози наведени у тач. 1) и 2) нису прихваћени, јер се односе на преузимање Уредбе (ЕУ) 2023/1115 Европског парламента и Савета од 31. маја 2023. о стављању на располагање на тржишту Уније и извозу из Уније одређених роба и производа повезаних са крчењем шума и деградацијом шума и стављању ван снаге Уредбе (ЕУ) бр. 995/2010 (текст) са ЕЕА (EUDR). С обзиром да се Нацртом закона не преузима наведена уредба, која ће бити преузета у поступку преузимања правних тековина ЕУ, већ се преузимају одредбе Уредбе (ЕУ) број 995/2010 (тзв. EUTR), овим нацртом закона се не могу прописати достављени предлози из тач. 1. и 2.

2) коментар наведен у тачки 3) у којем је наведено да је потребно јасно назначити да се сертификати попут FSC и ISO могу користити као део система дужне пажње, нарочито за микро и мала предузећа која већ послују у складу са међународним

стандардима и чија би додатна прилагођавања могла бити финансијски захтевна – није прихваћено јер је већ садржано у Нацрту закона, у одредби члана 14. којом је прописано да се сертификација или други верификовани системи провере узимају у обзир у поступку процене и ублажавања ризика, ако испуњавају услове прописане тим чланом, што укључује и FSC и ISO. Појединачни називи сертификационих шема или стандарда се не прописују законом, нарочито имајући у виду да постоји већи број истих и у различитим државама се разликују, а није у духу прописа навођење појединачних назива система верификације.

„Forma Ideale” Крагујевац (руководилац Службе за стандарде):

1) промена става 2. тако да постане став 1. измењене садржине - не прихвата се, јер овлашћење Влади да утврди листу мора да садржи и назив акта;

2) предложеним изменама чл. 7 - 10, 15, 17, 20. став 1. и члан 21. - не прихватају се, јер се не предлаже промена одредаба Нацрта закона, већ се формално преуређује текст.

Др Јеремих Небојша, овлашћени рачуновођа - овлашћени интерни ревизор, Београд - не прихвата се предлог за увођење обавезе успостављања интерне ревизије код субјеката и трговаца, јер је Уредбом ЕУ прописано да орган надлежан за спровођење Уредбе врши надзор над њеном применом. Чланом 5. Нацрта закона прописано је да је Министарство надлежни орган за спровођење овог закона и надзор над његовом применом. Такође, интерна ревизија је везана за кориснике јавних средстава, а субјекти и трговци у смислу Нацрта закона то нису.

Ратко Ђурђевац, председник удружења грађана „Еколошки покрет Врбаса” доставио је електронским путем примедбе на Нацрт закона и то: Нацрт закона се искључиво бави нелегалном сечом и прометом, али ако је легално не значи да је исправно. 42% шума у Србији је у државном власништву. Закон не предвиђа контролу промета дрвета из легалне, али по нама сасвим неумерене сече великих јавних предузећа, Србијашуме, Војводинашуме, Србија воде, Воде Војводине, Путеви Србије али и комуналних предузећа и локалне самоуправе, *Примедба се не прихвата, с обзиром да се Нацртом закона о стављању на тржиште дрвета и дрвних производа преузимају одредбе Уредбе (ЕУ) број 995/2010 и Уредбе (ЕУ) број 607/2012 које су део политике Европске уније за борбу против нелегалне сече и трговине повезане са сечом, у оквиру Поглавља 27 – Животна средина и климатске промене.* Овим законом забрањује се стављање на тржиште незаконито посеченог дрвета или производа добијених од таквог дрвета. Такође у достављеним примедбама наведено је да се не види међусекторска сарадња ни са правосудним органима, који би такође требало да се обуче за често, врло сложене доказне поступке. Правоснажна судска решења су један од главних показатеља ефикасности прописа и одвраћања од противправног понашања. *Примедба се не прихвата с обзиром да постоји сарадња са Министарством унутрашњих послова у контроли промета дрвета на јавним путевима, Управом царина у смислу размене података о увозу и извозу дрвета и производа од дрвета, Управом за заштиту биља у чијој је надлежности гранична фитосанитарна инспекција која врши контролу робе која при увозу подлеже фитосанитарној контроли сходно Закону о здрављу биља, и другим државним органима у складу са законом.* Наведено је да је проблематично и финансирање спровођења закона за које је предвиђено отварање једног радног места у министарству и буџет за бруто годишњу плату од 2 мил. динара. *Примедба се не прихвата с обзиром да ће надзор над применом закона вршити шумарски инспектори, чија су радна места већ предвиђена Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, уз додатно отварање једног радног места у министарству.* Такође, овим законом предвиђене су и мере које изриче суд у судском поступку.

Горан Радовановић доставио је примедбу на Нацрт закона електронским путем и то: „Дозволите да изнесем своје мишљење што се тиче техничког дрвета. Мој став је да се не одбија кора када се мери техничко дрво зато што се и отпад са кором прерађује у пелет. Када купимо килограм банана или поморанци у продавници, купимо са кором и све то платимо јер нико не одбија кору.” *Како наведена примедба није дата на текст Нацрта закона, иста није прихваћена.*

Представник Јавног предузећа „Србијашуме” на округлом столу изнео је примедбу на члан 4. тачку 3), Нацрта закона, односно на дефиницију субјекта којом је прописано да је „субјект” правно лице, односно предузетник које први пут ставља на тржиште дрво, односно дрвне производе и његов коментар на наведени члан је како ће физичко лице да ставља робу на тржиште. *Наиме, примедба се не прихвата јер физичко лице није предмет уређења овог закона, већ само правна лица и предузетници. Уколико физичко лице ставља на тржиште дрво и дрвне производе у складу са овим законом, мора да се упише у Регистар привредних субјеката као предузетник.*

KMD COMPANY D.O.O. из Кладова доставило је електронским путем примедбу у виду предлога да за произвођаче дрвеног пелета у Републици Србији електрична енергија или огревно дрво буду јефтинији. *Како наведена примедба није дата на текст Нацрта закона, иста није прихваћена.*

У име **Удружења „Via Рапоија” председник Управног одбора Хаџи Зоран Јовановић** доставио је путем мејла примедбу, између осталог:

„ПДВ на дрво и производе од дрвета је 10% (ту урачунавамо пелете и огревно дрво) што само по себи и није нешто необично. Али ПДВ на производе од биљне масе из пољопривреде (ту пре свега мислимо на пелете) је невероватних 20%. Највећи потенцијал енергетски када су у питању ОИЕ у Србији је у биомаси добијен из пољопривреде а искоришћена је мање од 1%. Закључак нас грађана је да се неоправдано пореском политиком подстиче сеча шума (које у Србији има на око 2,9 милиона хектара) које у суштини и нису у потпуности обновљив ресурс, јер је потребно око 50 година да прође од садње до економски исплатљиве сече дрвета. Можда ова наша примедба и није директно везана за предлог Закона али смо сигурни да се од нечега мора поћи како би ускладили пореску политику у интересу Србије и очувања ресурса шума а у циљу да се отпадна биомаса из пољопривреде више користи пре свега у производњи ОИЕ (сада се спаљује чиме се иначе велико загађење у пољопривреди још више повећава)”. *Како наведена примедба није дата на текст Нацрта закона, иста није прихваћена.*

Представник Јавног предузећа „Србијашуме” на округлом столу изнео је да сматра да је изјава сувишан документ за дрво у промету, с обзиром да се за исто издаје пропратница или отпремница у складу са Законом о шумама. *Примедба није прихваћена, јер се пропратница или отпремница издају у складу са Законом о шумама, а изјавом се обезбеђује следљивост порекла дрвета, у складу са одредбама Уредбе (ЕУ) број 995/2010 и Уредбе (ЕУ) број 607/2012 које су део политике Европске уније за борбу против нелегалне сече и трговине повезане са сечом.*

Шумарски инспектор Александра Ђурковић поставила је питање да ли се у оквиру казних одредаба и овлашћења шумарских инспектора може прописати и мера забране обављања делатности субјекту, односно трговцу који крши одредбе Закона. *Предлог није прихваћен, јер је забрана обављања делатности прописана другим прописима, односно то је мера коју изриче суд у судском поступку.*

Све пристигле примедбе, предлози и сугестије размотрене су и анализирани ради сагледавања могућности њиховог интегрисања у текст Нацрта закона, с циљем унапређења законских решења. С обзиром да се део примедба односи на нејасноће у разумевању појединих чланова Нацрта закона, које су написане у складу одредбама Уредбе ЕУ, извршено је објашњење и прецизирање појединих одредаба, односно

извршене су како нормативне тако и језичке корекције у циљу унапређења текста и јаснијег дефинисања одређених норми. Ради постизања наведеног циља ово министарство је је извршило допуну у члану 1. тако да се Нацртом закона уређују и обавезе физичког лица, на које се односе одредбе члана 10. став 1. тач. 1), 3) - 6) и став 2, када физичко лице ставља на тржиште дрво посечено у шуми чији је сопственик;

- у дефиницији појма „трговац” речи: „продаје или купује” замењене су речима: „набавља дрво, односно дрвне производе који су већ стављени на тржиште, ради даље продаје или прераде”, с обзиром да је у смислу ЕУ Уредбе и прерађивач дрвета обухваћен појмом „трговац”, јер купује дрво као сировину и продаје дрво као израђен производ;

- у дефиницијама појмова реч: „земља” замењена је речју „држава”;

- у члану 4. тачка 8. подтачка (2) замењена је и гласи: „(2) финансијске обавезе за право на сечу и дрво, укључујући и порезе, накнаде и таксе у вези са сечом”;

- у члану 4. тачка 8. подтачка (4) замењена је и гласи: „(4) право трећих лица у вези с правом власништва, коришћења, располагања и закупа земљишта, на које утиче сеча дрвета” - одредба је сада у складу са свеобухватним значењем речи „*tenure*” из ЕУ Уредбе;

- у члану 8. став 1. замењен је и гласи: „Ради спречавања незаконите сече и незаконитог стављања на тржиште бесправно посеченог дрвета и производа од незаконито посеченог дрвета примењује се систем дужне пажње.” - како би се обухватило и дрво које је законито посечено, али незаконито стављено у промет.

- прописане су казнене одредбе за прекршај физичког лица ако изврши радње из члана 10. став 1. тач. 1), 3) - 6) и став 2. Нацрта закона.